

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul *Crivoi Alexandr XXXX*, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31 ianuarie 2022, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Crivoi Alexandr împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

A fost constatat faptul că Crivoi Alexandr, a fost deținut cu statut de condamnat, în perioada 11.12.2020-31.01.2022 inclusiv, în Penitenciarul nr. 17 Rezina, o perioadă de 416 (patru sute șasesprezece) zile contrar prevederilor art. 3 din CtEDO. În condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, a fost dispusă reducerea pedepsei condamnatului Crivoi Alexandr, cu 41 (patruzeci și una) de zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, în condiții contrare prevederilor art. 3 CtEDO. În privința perioadei rămase de 6 (șase) zile, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, a fost dispusă acordarea cu titlu de compensare, condamnatului Crivoi Alexandr, a sumei de bani în mărime de 300 (trei sute) lei, adică, câte o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

În rest, pretențiile din plângere, privind constatarea condițiilor de detenție în penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 17 Rezina, care conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile prevenitului și condamnatului, în perioada de până la 10.12.2020, inclusiv, au fost respinse ca neîntemeiate pe motiv că au constituit deja obiectul unei examinări de către instanța de judecată.

2. Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 31.01.2022, au declarat recursuri ordinare:

2.1. Directorul adjunct al Penitenciarului nr. 17 Rezina, comisar-șef de justiție, Cuiban Vitalie, care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea depusă de condamnat ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza nr. 21ji-202/21 este una ilegală, neîntemeiată și pasibilă casării din motiv că condamnatul Crivoi Alexandr s-a adresat instanței de judecată contrar prevederilor art. 472² alin. (5) Cod de procedură penală, care expres prevăd că „*plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții*”, acest termen de 6 luni fiind un termen de prescripție, iar plângerea lui Crivoi Alexandr urma a fi respinsă de instanța de judecată ca tardiv înaintată.

În raportul prezentat de Penitenciarul nr. 17-Rezina au fost descrise condițiile de detenție din acest penitenciar referitor la problemele invocate de reclamant în plângerea sa cu descrierea detaliată a situației actuale a condamnatului, respectiv a condițiilor în care acesta s-a deținut și se deține în Penitenciarul nr. 17-Rezina, cu prezentarea argumentelor plauzibile fondate pe probe concrete, inclusiv imagini foto, care combat pretenția condamnatului că s-ar fi încălcat careva norme legale care ar constitui o sursă de tratament inuman sau degradant decât dacă nu ar oferi un spațiu locativ mai mic decât cel prevăzut de legislație.

La examinarea plângerii înaintate de Crivoi Alexandr privind condițiile precare de detenție din Penitenciarul nr. 17-Rezina, instanța de judecată n-a luat în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Raportul anual pentru anul 2017 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentei sau Pedepselor Inumane, precum și pe practica Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele contra Moldovei, făcând referire la cauza Mozer c. R. Moldova și Rusiei din 23.02.2016; cauza Rotaru c. Moldovei din 15.02.2011; cauza Ciorap c. Moldovei din 19.06.2007, precum și alte rapoarte ale organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

2.2. Condamnatul Crivoi Alexandr, care a solicitat pronunțarea unei noi hotărâri, din motiv că nu este de acord cu reducerea termenului de 41 de zile, iar pentru termenul de 416 zile, care a fost deținut în penitenciarul nr. 17 Rezina, achitarea despăgubirii materiale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, au fost respinse ca fiind nefondate recursurile ordinare declarate, cu menținerea încheierii fără modificări.

3.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar a indicat că, soluția instanței de fond este corectă cu privire la faptul constatării deținerii condamnatului Crivoi Alexandr în condițiile contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de vreme ce Curtea Europeană a drepturilor Omului a menționat de nenumărate ori în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că art. 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și

tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțele și de comportamentul victimei.

Deși, conform raportului administrației penitenciarului, condamnatul Crivoi Alexandr s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și corespund minimului de detenție, în acest sens, s-a stabilit că condamnatul Crivoi Alexandr s-a deținut în penitenciarul nr. 17 Rezina - 416 zile în calitate de condamnat, iar în perioada respectivă, acesta s-a confruntat cu diferite dificultăți, care a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și a atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În cadrul cercetării judecătorești nu au fost confirmate prin probe pertinente și concludente că în Penitenciarul nr. 18 Brănești, condițiile de detenție nu sunt contrar articolului 3 din Convenție.

În conformitate cu prevederile art. 473² alin. (3) Cod de procedură penală *„condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei”*.

Potrivit art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală *„în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ”*.

Rezumând normele de drept în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs a considerat că la capitolul reducerii pedepsei condamnatului pentru încălcarea art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de fond s-a expus detaliat, întemeiat și legal, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că instanța de fond, oportun și rezonabil, a efectuat calcul de reducere pentru perioada detenției în calitate de condamnat, astfel, s-a redus în total 41 zile pentru detenția acestuia în calitate de condamnat.

4. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recurs în anulare de către condamnat, prin care solicită casarea deciziei și pronunțarea a unei hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea cu privire la condițiile de detenție care au fost contrare prevederilor art. 3 CEDO.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Babei Iurii în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Prin urmare, instanța de recurs în anulare remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, adoptată în ordinea art. 447-449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei nominalizate, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursului în anulare declarat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către condamnatul *Crivoi Alexandr Xxxxx*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2022, în propria cauză penală, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **28 februarie 2023.**

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana